

ACNielsen Norge AS
Arne Reiler
Postboks 501 Skøyen

Deres ref.:

Vår ref.: 2005/1203 - 52

Saksbeh.: Magnus Gabrielsen

Dato: 17.04.2007

MAB MAGA 410.1

■ ACNielsen Norge AS – konkurranseloven § 10 – avtale om avvikling av ukentlig prisrapportering mv. – avslutning av saksbehandling

Konkurransetilsynet viser til tidligere korrespondanse vedrørende ACNiensens ukentlige prisrapportering til dagligvarekjedene. Videre vises til møte mellom Konkurransetilsynet og ACNielsen 26. januar 2007, samt telefonmøte 23. februar 2007 mellom administrerende direktør i AC Nielsen, Arne Reiler, og tilsynets representanter.

Oversikt

Gjennom Konkurransetilsynets undersøkelser i forbindelse med rapporten ”*Betaling for hylleplass – virkninger for konkurransen i dagligvaremarkedet i Norge*” i 2005 ble tilsynet oppmerksom på at dagligvarekjedene sitter på detaljert informasjon om hverandres priser og omsetning, og at utveksling av informasjon i regi av ACNielsen er en vesentlig kilde til dette. Slik informasjonsutveksling kan skade konkurransen, fordi informasjonen gjør markedet mer gjennomskuttet for kjedene, slik at de kan reagere raskt på prisendringer fra konkurrentene. Samtidig er dette informasjon kundene ikke får tilgang til, slik at dette ikke synes å ha positive effekter i form av å stimulere etterspørselssiden.

Utteksling av informasjon mellom konkurrenter kan utgjøre en overtredelse av konkurranseloven § 10. Flere kriterier må imidlertid være oppfylt for at en slik overtredelse skal kunne konstateres, herunder at det foreligger en avtale eller samordnet opptreden, samt at informasjonen som utveksles har et innhold som er egnet til å redusere usikkerheten i markedet, og dermed begrense konkurransen.

På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet undersøkt avtalene mellom ACNielsen og dagligvarekjedene. Det er også innhentet opplysninger om hvilken informasjon som faktisk utveksles, hvor ofte og i hvilken form denne informasjonen gjøres tilgjengelig, samt hvordan dagligvarekjedene anvender informasjonen. Som ledd i undersøkelsene har tilsynet hatt møter med de fire store dagligvaregrupperingene og ACNielsen.

Etter en nærmere vurdering av de rettslige og faktiske forhold når det gjelder den ukentlige informasjonsutveksling som har funnet sted mellom dagligvarekjedene i regi av ACNielsen, er Konkurransetilsynet av den oppfatning at det er såpass stor sannsynlighet for at dette må anses

Postadresse:

Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Olav Kyrres gate 8, Bergen
H. Heyerdahls gate 1, Oslo

Telefon: +47 55 59 75 00

Telefaks: +47 55 59 75 99

post@konkurransetilsynet.no

www.konkurransetilsynet.no

som konkurranseskadelig og ulovlig at Konkurransetilsynet har vurdert å gripe inn mot denne praksisen. Konkurransetilsynet har imidlertid i denne saken funnet det hensiktsmessig å presentere sine foreløpige funn og vurderinger overfor dagligvaregrupperingene og ACNielsen med sikte på å la de involverte selv få anledning til endre sin praksis og sine avtaler før tilsynet vurderer vedtak i saken. Dagligvaregrupperingene og ACNielsen har avtalt at detaljnivået på den ukentlige prisrapporteringen og intervallene for dette nå skal endres i så stor grad (nærmere om dette nedenfor) at Konkurransetilsynet ut fra foreliggende opplysninger finner at det antakelig ikke er grunn til bekymring for denne informasjonsutvekslingen i fremtiden. På denne bakgrunn vil Konkurransetilsynet avslutte sin saksbehandling med tanke på eventuelt å fatte vedtak i saken.

Kort om den ukentlige prisrapporteringen

ACNielsen leverer ulike tjenester til dagligvarekjedene, herunder en ukentlig prisrapport. Konkurransetilsynet har avgrenset sin vurdering til denne ukentlige prisrapporteringen, og vil i foreliggende brev ikke komme inn på annen rapportering av priser og andre data mellom ACNielsen og dagligvarekjedene.

De ukentlige prisrapportene inneholder detaljerte opplysninger om distrikt, EAN-kode, dagligvarekjede, hyppigst forekommende gjennomsnittspris og uke. Det er i tillegg mulig for mottaker å kombinere denne informasjonen. Prisrapporten kan sendes kunden 4-5 dager etter endt uke.

I møter med ACNielsen og dagligvarekjedene har tilsynet redegjort for hvorfor de ukentlige prisrapportene kan være egnet til å skade konkurransen mellom dagligvarekjedene. Etter Konkurransetilsynets vurdering har det norske dagligvaremarkedet kjennetegn som gjør at informasjonsutveksling kan være skadelig. I den sammenheng er det av stor betydning at markedet er sterkt konsentrert på detaljstnivå, med fire landsdekkende kjeder som står for mer enn 98 prosent av omsetningen, samt at det er betydelige etableringshindringer. I et slikt marked kan visse former for informasjonsutveksling bidra til å dempe konkurransen fordi den muliggjør en raskere respons på konkurrentenes atferd.

Konkurransetilsynet har pekt på sider ved de ukentlige prisrapportene som samlet kan ha en konkurranseskadelig virkning. Det foregår en utveksling av data vedrørende priser på enkeltprodukter. Dette er data som normalt ikke utveksles mellom konkurrenter. I tillegg er dataene relativt disaggregerte. Eksempelvis kan både dagligvarekjede, produkt og geografisk marked identifiseres. Dataene er også ferske. Informasjonsutvekslingen er dessuten regelmessig og hyppig, og den er obligatorisk for de store dagligvarekjedene som følge av avtalene de har inngått med ACNielsen.

På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet gitt ACNielsen og dagligvarekjedene en grundig orientering om bakgrunnen for at den ukentlige prisrapporteringen kan være i strid med konkurranseloven § 10, og at tilsynet vurderer om det skal treffes vedtak om at rapporteringen må opphøre eller endres.

Endringer i ukentlig prisrapportering

Som respons på tilsynets vurdering og orientering har ACNielsen hatt samtaler med dagligvarekjedene om mulige endringer i den ukentlige prisrapporteringen. I brev av 13. februar 2007 har ACNielsen orientert tilsynet om at det er avtalt med dagligvarekjedene å gjøre endringer i rapporteringen. Det er senere utdypet hvilke endringer som er avtalt. De avtalte endringene følger av vedlegg 1, og vil her kort bli beskrevet.

For det første vil rapporteringsperioden bli forlenget fra én uke til fire uker. Videre reduseres rapporteringsfrekvensen, fra ukentlig rapportering til rapportering hver fjerde uke. Det rapporteres dessuten ikke lenger priser for hver enkelt kjede, men kun én pris for flere dagligvarekjeder samlet, slik at det for eksempel ikke er mulig å identifisere hyppigst forekommende pris i én identifiserbar lavpriskjede, men kun den hyppigst forekommende prisen blant samtlige lavpriskjeder. Det er videre innført nye restriksjoner på nedbryting av dataene på geografiske områder, samt på antall

butikker det rapporteres for. Det foretas også en betydelig reduksjon i hvor mange produkter som inngår i rapporteringen, fra 50-60.000 til et nivå omkring 2.000.

En slik endring vil innebære at rapporteringen endres vesentlig i forhold til flere av de karakteristika tilsynet har pekt på som særlig bekymringsfulle. Informasjonen blir mindre detaljert, ikke så fersk, og vil som følge av dette være mindre egnet til å skade konkurransen. Det vil for eksempel ikke lenger være mulig ukentlig å følge prisendringene hos hver enkelt konkurrent ved hjelp av disse rapportene.

Konkurransetilsynet avslutter sin saksbehandling

Som resultat av de endringene ACNielsen har avtalt med dagligvarekjedene, har Konkurransetilsynet nå avsluttet sin saksbehandling med hensyn til den ukentlige prisrapporteringen. Det forutsettes at de avtalte endringene overholdes, og det gjøres oppmerksom på at brudd på disse endringene vil kunne innebære et brudd på konkurranseloven § 10, noe som vil kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr og straff i henhold til konkurranseloven § 29 og § 30.

Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at det at tilsynet har avsluttet sin saksbehandling ikke innebærer en formell godkjenning av den endrede praksis, og at utgangspunktet fortsatt er at partene selv må vurdere lovligheten av egen praksis. Det understrekes også at tilsynet ikke har foretatt noen vurdering av lovligheten av de avtaler ACNielsen har med dagligvarekjedene om annen rapportering av priser og andre data enn det som er beskrevet ovenfor.

Med hilsen

Jostein Skaar (e.f.)
avdelingsdirektør

Magnus Gabrielsen
seksjonssjef

Vedlegg:

1 Vedlegg 1 – avtalte endringer i den ukentlige prisrapporteringen

Mottakere:

ACNielsen Norge AS Postboks 501 Skøyen